

Školske knjižnice na društvenim mrežama

Šimošić, Tajana

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:530465>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet

Preddiplomski studij informatologije

Tajana Šimošić

Školske knjižnice na društvenim mrežama

Završni rad

Mentor: doc. dr. sc. Darko Lacović

Osijek, 2020.

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Odsjek za informacijske znanosti

Preddiplomski studij informatologije

Tajana Šimošić

Školske knjižnice na društvenim mrežama

Završni rad

Društvene znanosti, informacijske i komunikacijske znanosti, knjižničarstvo

Mentor: doc. dr. sc. Darko Lacović

Osijek, 2020.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravio te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni.

Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasan da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

U Osijeku, 21. rujna 2020.

T. Simašić, 0122212091
ime i prezime studenta, JMBAG

Sažetak

Društvene mreže neizostavan su dio današnje svakodnevice, posebno kod mlađe populacije. Svoju su svakodnevnu primjenu društvene mreže pronašle i u školskim knjižnicama koje uz primarnu zadaću prikupljanja, obrade i čuvanja knjižne i neknjižne građe, imaju važnu ulogu u odgojno-obrazovnom procesu te na razne načine pokušavaju svoje korisnike, tj. učenike, privući aktivnostima koje organiziraju. U ovom radu prikazane su i opisane Facebook stranice i profili školskih knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana u Osijeku, Elektrotehničke i prometne škole u Osijeku, Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu, Poljoprivredne škole u Zagrebu, Strojarske škole u Rijeci, Osnovne škole Spinut u Splitu, Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku u Splitu, Osnovne škole Lapad u Dubrovniku i Gimnazije Dubrovnik te njihovi načini komuniciranja, učestalost objavljivanja raznih obavijesti i informacija relevantnih za korisnike i slično. Pratitelji njihovih stranica i profila većinom su učenici, njihovi roditelji te bivši učenici. Na pojedinim Facebook stranicama školskih knjižnica vidljivo je da su administratori vrlo ažurni i aktivni u objavljivanju raznih događanja koja se održavaju u školi (npr. projekti, radionice itd.), dok neke knjižnice na svojim stranicama objavljuju samo obavijesti usko povezane uz nastavu, npr. obavijesti o upisima, o početku i završetku školske godine i slično. Školske knjižnice koje ne ažuriraju redovito svoje Facebook profile trebale bi biti aktivnije na društvenim mrežama u svrhu predstavljanja i promicanja obrazovnih i kulturnih sadržaja.

Ključne riječi: školske knjižnice, društvene mreže, Facebook, analiza

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Školske knjižnice i društvene mreže	3
3. Školske knjižnice na Facebooku u Hrvatskoj	7
3.1. Knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana u Osijeku	7
3.2. Knjižnica Elektrotehničke i prometne škole u Osijeku.....	8
3.3. Knjižnica Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu	10
3.4. Knjižnica Poljoprivredne škole u Zagrebu.....	11
3.5. Knjižnica Strojarske škole u Rijeci.....	11
3.6. Knjižnica Osnovne škole Spinut u Splitu	12
3.7. Knjižnica Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku u Splitu	13
3.8. Knjižnica Osnovne škole Lapad u Dubrovniku	14
3.9. Knjižnica Gimnazije Dubrovnik	15
4. Zaključak.....	17
Literatura	19

1. Uvod

Još u bližoj prošlosti, na samom početku ovog stoljeća, nije se moglo zamisliti kakav će utjecaj na društveni život imati pojava weba 2.0 i društvenih mreža. Cilj ovoga rada jest istaknuti njihovu korisnost u svrhu širenja informacija i relevantnog sadržaja te kroz nekoliko primjera profila hrvatskih osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica na društvenoj mreži prikazati popularnost te popraćenost objava. Pokušat će se pojasniti koncepcija interaktivnog weba 2.0 koji omogućuje svim svojim korisnicima da sami kreiraju sadržaj kakav žele. Također će se navesti i opisati prijašnji načini objavljivanja i dijeljenja obavijesti, informacija i ostalog sadržaja školskih knjižnica svojim korisnicima. Govorit će se o tome na koji način društvene mreže mogu pomoći i olakšati rad školskih knjižnica u Hrvatskoj te kakvu ulogu ima objavljivanje različitih vrsta sadržaja, na primjer fotografija, videozapisa, tekstualnih objava, dijeljenja događaja i slično, na profilima društvenih mreža. U radu će se iznijeti i analizirati primjeri školskih knjižnica iz Osijeka, Zagreba, Rijeke, Splita i Dubrovnika, koje su prisutne na Facebooku.

Iako se Web 2.0 različito definira, u svim definicijama zamjećuje se zajedničko obilježje prema kojemu sami korisnici mogu sudjelovati u kreiranju sadržaja te ga onda razmjenjivati i međusobno komunicirati. Najpoznatije takve platforme su Wikipedija, razne društvene mreže poput Facebooka, Twittera, Pinteresta, YouTubea, MySpacea, Flickr, LinkedIna i drugih. Prava, može se reći revolucija, pojavila se dana 4. veljače 2004. godine kada je mladi student sveučilišta Harvard imenom Mark Zuckerberg lansirao web stranicu imena „The Facebook“ koja je služila isključivo ostalim studentima Harvarda kako bi se bolje upoznali.¹ S vremenom je Mark uključio u taj projekt i svoje kolege koji su mu pomagali pri širenju i poboljšanju stranice te je tako proširili i na druge fakultete.² Facebook je za kratko vrijeme postao najpopularnija platforma interaktivnog weba 2.0. I dok je mlađim generacijama, koje su odrastale i odrastaju uz društvene mreže, teško uvidjeti kakav je život bio prije pojave weba 2.0 te nastanka društvenih mreža, onim je generacijama koje trenutno imaju više od 40 godina i dalje nepojmljivo da se sada nalazimo u takvom digitalnom dobu te da takvim stilom života „treba“ živjeti. Prilagodba je bila nužna na svim životnim poljima - od privatnog do poslovnog. Toj prilagodbi podlegli su i knjižničari na svojim radnim

¹ Usp. Hebrang Grgić, Ivana; Mučnjak, Dorja. Social networking phenomenon and its use in libraries. // Croatian Journal of Education 1, 17(2015), str. 218.

² Usp. ThoughtCo. URL: <https://www.thoughtco.com/who-invented-facebook-1991791> (2019-05-30)

mjestima, ponajviše oni u nacionalnim i gradskim knjižnicama jer takve knjižnice imaju veći broj korisnika za razliku od nekih manjih školskih knjižnica. Opće je poznato da svaka javna ustanova poput školske knjižnice treba voditi brigu o tome kako doprijeti do postojećih korisnika s ciljem da ih zadrže i još više zainteresiraju za aktivnosti koje provode, ali i kako privući nove korisnike, posebno mlađe populacije, odnosno učenike. Oni Facebook koriste najčešće za kontakt s prijateljima putem chata ili poruka, što je i primarna svrha online društvenih mreža³. Drugi razlog je korištenje mreže za nešto korisnije stvari poput pronalaska potrebnih informacija, na primjer gdje pronaći određeni lektirni naslov, članak za potrebu izrade seminarskog rada ili prezentacije, na kojoj se poveznici mogu pronaći potrebne fotografije i slično.⁴ Kako bi ostale u koraku s vremenom u kojem se nalaze, knjižnice trebaju pronaći način približavanja korisnicima upravo putem tih društvenih mreža.

³ Usp. Kušić, Siniša. Online društvene mreže i društveno umrežavanje. // Život i škola 56, 24(2010), str. 122.

⁴ Usp. Crnogorac, Vesna. Uloga društvenih mreža u poticanju slobode informacija u školskim knjižnicama. // Slobodan pristup informacijama: 12. okrugli stol: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2013. Str. 86.

2. Školske knjižnice i društvene mreže

„Školska je knjižnica, kao i svaka druga knjižnica, organizirana zbirka knjižne i neknjižne građe koja kroz djelatnost knjižničnog osoblja nabavlja, obrađuje, čuva i daje na uporabu građu radi zadovoljavanja obrazovnih, kulturnih, informacijskih i stručnih potreba te cjeloživotnog obrazovanja svojih korisnika.“⁵ Posebna je po tome što je, osim knjižničnog, i dio odgojno-obrazovnog sustava te je kao takva izravno uključena u nastavni proces i učenje odgajajući aktivne korisnike informacija sposobne da postanu sudionici informacijskog i demokratskog društva. Međunarodne organizacije IFLA i UNESCO koje se bave odgojem, obrazovanjem, knjižničarstvom i informacijama smatrale su potrebnim u svojim dokumentima naglasiti važnost školskih knjižnica i njihova rada te su stoga u smjernicama za rad školskih knjižnica navele različite zadaće školske knjižnice, a neke od njih su: pružanje informacija i spoznaja neophodnih za uspješno djelovanje u današnjem društvu, omogućiti učenicima stjecanje vještina za cjeloživotno učenje, razvijati njihovu maštu i tako pomoći da postanu odgovorni građani itd.⁶ Vrlo važnu odgojno-obrazovnu funkciju školska knjižnica ostvaruje izravno i neizravno; izravno komunikacijom korisnika i knjižničara, a neizravno u suradnji s nastavnicima i stručnim suradnicima u pripremi i organizaciji nastavnih sadržaja. S vremenom se funkcija knjižnice počinje proširivati pa tako dolazi do ujednačavanja fondova prema potrebama svih predmetnih područja, slabi isključiva posudbena funkcija pružajući opciju individualnog učenja u prostorima knjižnice, fondovi se proširuju i neknjižnom građom što knjižnici omogućuje sudjelovanje u samom nastavnom procesu s izvorima na raznim medijima, a ne samo u pripremi nastavnog sata.⁷

Teško je odrediti točan datum ili mjesec u kojem školske knjižnice počinju aktivno otvarati svoje Facebook profile, ali budući da je Facebook osnovan 2004. godine procjenjuje se da se u 2006. godini Facebook zajednici pridružuje značajan broj knjižnica, ali se isto tako javlja i problem jer ih je do kraja godine Facebook počeo „gasiti“ zbog toga što su kršile Uvjete uporabe prema kojima su profili dozvoljeni samo za privatne osobe, ne za organizacije te da privatne osobe trebaju koristiti svoje pravo ime i točne podatke te ne kreirati više od jednog profila.⁸ Kako bi se taj problem što prije riješio, Facebook u studenome 2007. godine

⁵ Galic, Sanja. *Suvremeno školsko knjižničarstvo*. // *Život i škola* 58, 28(2012), str. 207. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/140279> (2019-04-27)

⁶ Usp. Isto

⁷ Usp. Kovačević, Dinka; Lasić-Lazić, Jadranka; Lovrinčević, Jasmina. *Školska knjižnica: korak dalje*. Zagreb: Filozofski fakultet; Altagama, 2004. Str. 53-54.

⁸ Usp. Hebrang Grgić, Ivana; Mučnjak, Dorja. *Social networking phenomenon and its use in libraries*. // *Croatian Journal of Education* 1, 17(2015), str. 218.

otvara opciju kreiranja stranica za institucije, organizacije i javne osobe u svrhu predstavljanja svojih aktivnosti, proizvoda i programa.⁹ Godine 2009. otvoren je profil „Hrvatske knjižnice na Facebooku“¹⁰ koji okuplja podatke o profilima i stranicama hrvatskih knjižnica koje su pokrenule same knjižnice ili njihovi korisnici. Stranicu danas prati preko 2300 osoba, a podatak o više od 130 registriranih knjižnica na tom profilu svjedoči o prilagodbi i približavanju knjižnica svojim korisnicima.¹¹

Slika 1. Naslovna stranica profila Hrvatske knjižnice na Facebooku

U prosincu 2009. godine Facebooku se pridružuje pet školskih knjižnica.¹² Naravno, kako i priliči, broj se redovito povećavao. „Budući da je Facebook, vrlo dinamičan medij i da upravo tom svojom osobinom privlači korisnike, knjižnice koje se odluče pokrenuti knjižničnu grupu/stranicu svakako trebaju redovito objavljivati obavijesti, jer će korisnici u

⁹ Usp. Isto

¹⁰ Facebook. Hrvatske knjižnice na Facebooku. URL: <https://www.facebook.com/Hrvatske-knjiznice-na-Facebooku-177794144692> (2020-09-12)

¹¹ Usp. Šalamon-Cindori, Breza. Trebaju li knjižnicama društvene mreže: iskustvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. // Kemija u industriji 60, 11(2011), str. 563. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/108900> (2016-03-15)

¹² Usp. Hebrang Grgić, Ivana. Croatian school libraries on Facebook: meeting the needs of young library users.// New Library World 6, 9/10(2013), str. 418.

protivnom izgubiti zanimanje.“¹³ Facebook pruža puno načina za objavljivanje informacija koje se trebaju saznati, odnosno da se ciljano, smišljeno i namjerno privuku ljudi koje se želi nečemu obavijestiti.¹⁴ Školske su knjižnice naišle na dobru priliku za privlačenjem korisnika, većinom djece koja pohađaju osnovne i srednje škole u kojima se knjižnica nalazi, ali nađu se među njima i bivši učenici, profesori, kao i šira zainteresirana javnost. Sve navedene skupine korisnika uvelike koriste Facebook tako da je bilo dovoljno objaviti pravi sadržaj koji bi ih privukao da prate stranicu knjižnice. Kako bi prisutnost knjižnice na Facebooku bila kvalitetna, u svrhu promocije svojih usluga, knjižničari koji uređuju Facebook stranice svoje knjižnice trebaju biti detaljno upoznati s pravilima korištenja kako bi korištenje mreže bilo zakonito, bezopasno i korisno.¹⁵ Budući da Facebook stranica ima mnoštvo mogućnosti za objavu sadržaja, knjižnice su za svaku mogućnost pronašle odgovarajući sadržaj za objaviti. Tako se može vidjeti, kada se otvori stranica neke knjižnice, s lijeve strane mali izbornik u kojem stoje poveznice koje raspoređuju objavljeni sadržaj i grupiraju ga prema vrsti. Prva je Početna stranica na kojoj su sažete fotografije i videozapisi za prikaz, a ispod toga sve objave koje su objavljene na vremenskoj crti stranice. Slijedi kartica Info koja sadrži osnovne podatke stranice kao na primjer adresa, telefonski broj, kontakt telefon, e-mail adresa, kratak opis svrhe stranice, navode se djelatnici knjižnice, radno vrijeme, lokacija knjižnice u školi, opseg knjižničkog fonda, vrsta knjižničkog sustava i sve ono što administrator stranice smatra potrebnim za objavu u toj kategoriji općenitih informacija. Slijedi kartica Fotografije koja na jednom mjestu okuplja i raspoređuje baš sve fotografije, od onih koje je objavila sama knjižnica na svojoj vremenskoj crti, onih koje su objavljene u albumima te onih koje je netko od pratitelja postavio na stranicu. Sljedeća kartica su Osvrti. Ovdje korisnici imaju mogućnost objaviti kritike, pohvale, prijedloge i sve ono što misle o knjižnici, a postoji mogućnost i davanja ocjene od 1 do 5. Zatim na kartici Videozapisi stranica okuplja sve video zapise, na isti način kao i fotografije. Nakon Videozapisa slijede Objave. To je kartica koja okuplja sve objave administratora stranice bilo da se radi o tekstualnoj objavi, fotografiji ili videozapisu. I posljednja kartica naziva Zajednica čuva objave koje su na stranicu postavili korisnici i

¹³ Pažur Vojvodić, Ivana. Hrvatske knjižnice na društvenoj mreži Facebook. //13. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske strukture. / uredile Mirna Willer i Sanjica Faletar Tanacković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str. 269.

¹⁴ Usp. Stanojević, Marija. Marketing na društvenim mrežama. // Medianali 5, 10(2011), str. 168. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/115717> (2016-03-15)

¹⁵ Usp. Hebrang Grgić, Ivana. „Facebook knjižničar“: umijeće komuniciranja na društvenim mrežama. // Slobodan pristup informacijama: 12. okrugli stol: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2013. Str. 34. Hebrang Grgić, Ivana. Knjižnice i knjižničari na Facebooku: kako iskoristiti prednosti i izbjeći zamke? // Svezak: časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja 15, (2013), str. 9.

pratitelji knjižnice. Postoji još jedna vrlo korisna i praktična opcija, a to je kreiranje događaja. Tada se navodi naziv događaja, bilo da je to promocija knjige, književni susret, radionica i slično, vrijeme početka, mjesto događaja i kratak opis. Nakon kreiranja događaja, on se šalje korisnicima u obliku poziva na koje je moguće odgovoriti sa 'dolazim', 'zainteresiran sam' i 'ne zanima me'. Dakle na Facebooku se mogu oglašavati različite aktivnosti koje se odnose na odgojno-obrazovnu i kulturno-javnu djelatnost školskih knjižnica u skladu sa Standardima za školske knjižnice.¹⁶

¹⁶ Usp. Standard za školske knjižnice. // Narodne novine 34 (2000). URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html (2020-09-21)

3. Školske knjižnice na Facebooku u Hrvatskoj

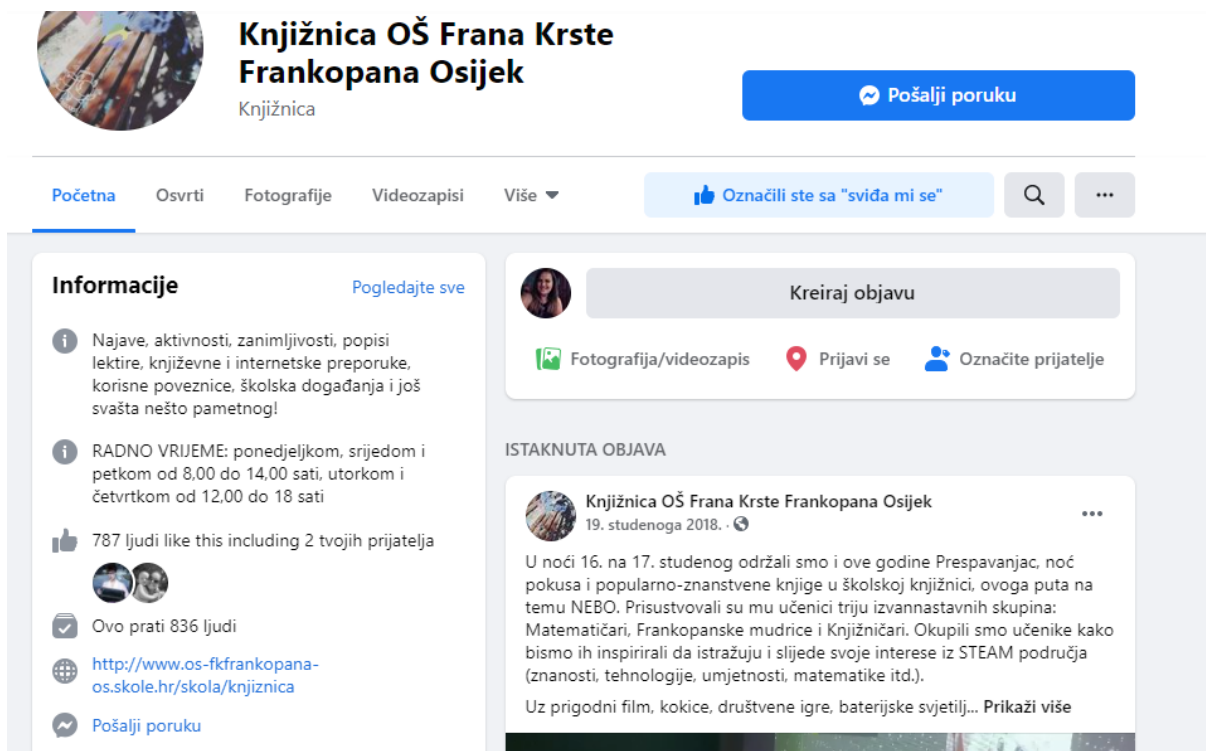
Prije pojave društvenih mreža i ostalih oblika online komunikacije putem web stranica, blogova, e-maila i slično s knjižnicom, odnosno knjižničnim osobljem, korisnici su komunicirali isključivo licem u lice. Kako bi dobili bilo kakvu informaciju koja ih je zanimala, bilo je potrebno uputiti se u prostore knjižnice te informacije potražiti na oglasnoj ploči ili se direktno obratiti knjižničaru. Može se zaključiti da je takav način komunikacije i informiranja korisnika knjižničarima oduzimao vrijeme, dok bi postavljanjem obavijesti i raznih informacija na društvenu mrežu utrošili samo taj određeni, kraći vremenski period, a korisnici su taj sadržaj u mogućnosti pregledavati kad žele i koliko puta žele bez da ometaju rad knjižničara.

U nastavku rada analizirane su i prikazane Facebook stranice i profili knjižnice Osnovne škole Frana Krste Frankopana te knjižnice Elektrotehničke i prometne škole iz Osijeka, knjižnice Osnovne škole Davorina Trstenjaka i knjižnice Poljoprivredne škole iz Zagreba, knjižnice Strojarske škole iz Rijeke, knjižnice Osnovne škole Spinut i knjižnice Tehničke škole iz Splita, knjižnice Osnovne škole Lapad i knjižnice Gimnazije iz Dubrovnika. Svi podaci koji u nastavku slijede preuzeti su sa službenih Facebook stranica pojedine knjižnice.

3.1. Knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana u Osijeku

Knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana svoju je Facebook stranicu kreirala 13. studenoga 2009. godine. Od toga dana pa sve do sada skupila je ukupno 787 oznaka „sviđa mi se“, a sveukupno je prati 836 osoba koje su mahom djelatnici škole, učenici i njihovi roditelji te poneki korisnici koji su bili polaznici te škole. Uredništvo stranice vrlo je aktivno što se tiče objava i ažurnosti pa tako u prosjeku dva puta tjedno objavljuju zanimljive i vrlo korisne sadržaje. Tematika ponekad ovisi o vremenskom periodu koji je u tijeku; tako na početku godine objavljuju fotografije i videozapise novih učenika, odnosno polaznika prvih razreda osnovne škole, krajem školske godine objavljuju se sadržaji sa završnih priredbi, a tijekom cijele godine prate se događaji, objavljuju se najave i pozivi za razne radionice, posjete poznatih književnika, informiraju se korisnici o novim knjigama. Tu su još i „najave, aktivnosti, zanimljivosti, popisi lektire, književne i internetske preporuke, korisne

poveznice, školska događanja i još svašta nešto pametnog!¹⁷ Česte su i objave u kojima učenici sudjeluju na raznim događanjima te tamo predstavljaju knjižnicu svoje škole. Možda najvažnije od svega, na Facebook stranici objavljene su i informacije tehničke prirode kao što su radno vrijeme knjižnice, kontakt – u ovom slučaju telefonski broj, sadrži i adresu web stranice te kratak opis onoga što se objavljuje na profilu.

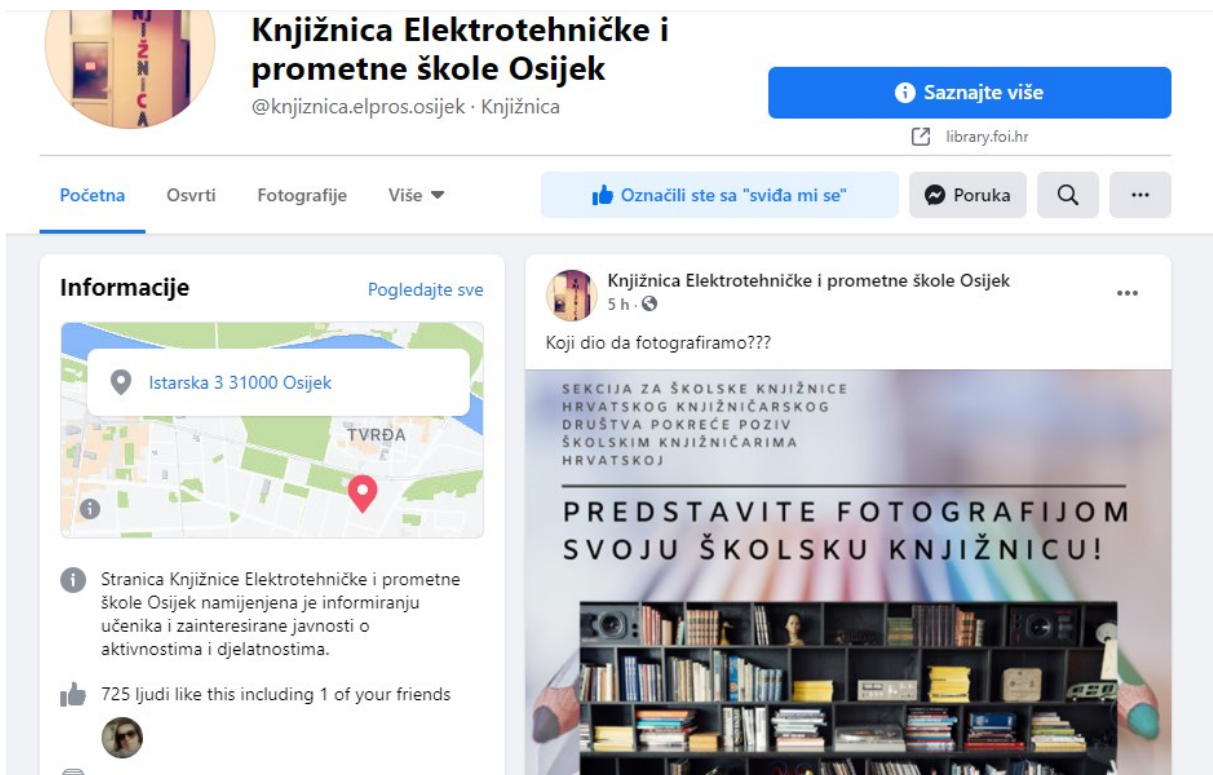
Slika 2. Facebook stranica knjižnice OŠ F.K.Frankopana Osijek

3.2. Knjižnica Elektrotehničke i prometne škole u Osijeku

Knjižnica Elektrotehničke i prometne škole Facebook zajednici pridružila se tek 10. rujna 2014. godine kreiravši službeni profil, odnosno stranicu i od tada je prikupila 724 oznake „sviđa mi se“ i 728 vjernih pratitelja. Objave na profilu ažuriraju se u prosjeku jednom tjedno. Stranica je kreirana sa svrhom informiranja učenika i zainteresirane javnosti o aktivnostima i djelatnostima. Na poveznici „Info“ javljaju se osnovne informacije; telefonski broj, poveznica koja vodi na službenu web stranicu škole, sadrži adresu i kartu kako bi ih se jednostavnije moglo locirati, a u desnoj polovini stranice stoji poveznica koja otkriva skladno

¹⁷ Facebook. Knjižnica OŠ Frana Krste Frankopana. URL: <https://www.facebook.com/Knjižnica-OŠ-Frana-Krste-Frankopana-Osijek-179808836575/> (2019-06-03)

sročeni tekst koji čitateljima daje sve osnovne informacije o radu knjižnice kao što su radno vrijeme, podaci o knjižničarskom računalnom sustavu, o fondu knjiga. Sadrži i informacije o lokaciji knjižnice u školi te navode svu opremu koju knjižnica posjeduje. Naravno, kako i priliči, objave se odnose uglavnom na polaznike Elektrotehničke i prometne škole. Objavljaju se uspjesi učenika, fotografije s raznih izleta, radionica i drugih događanja, objavljuju se i neki članci i tekstovi koji mogu poslužiti učenicima kao dodatni izvor informacija koje nemaju nužno veze s gradivom u školi, ali su svejedno obrazovnog karaktera. Ono što je bilo uočljivo u odnosu na objave stranice osnovnoškolske knjižnice je broj oznaka „sviđa mi se“ na pojedinim objavama knjižnice srednje škole.¹⁸ Razlog može biti taj što su srednjoškolci zasigurno aktivniji na društvenim mrežama u odnosu na osnovnoškolce.

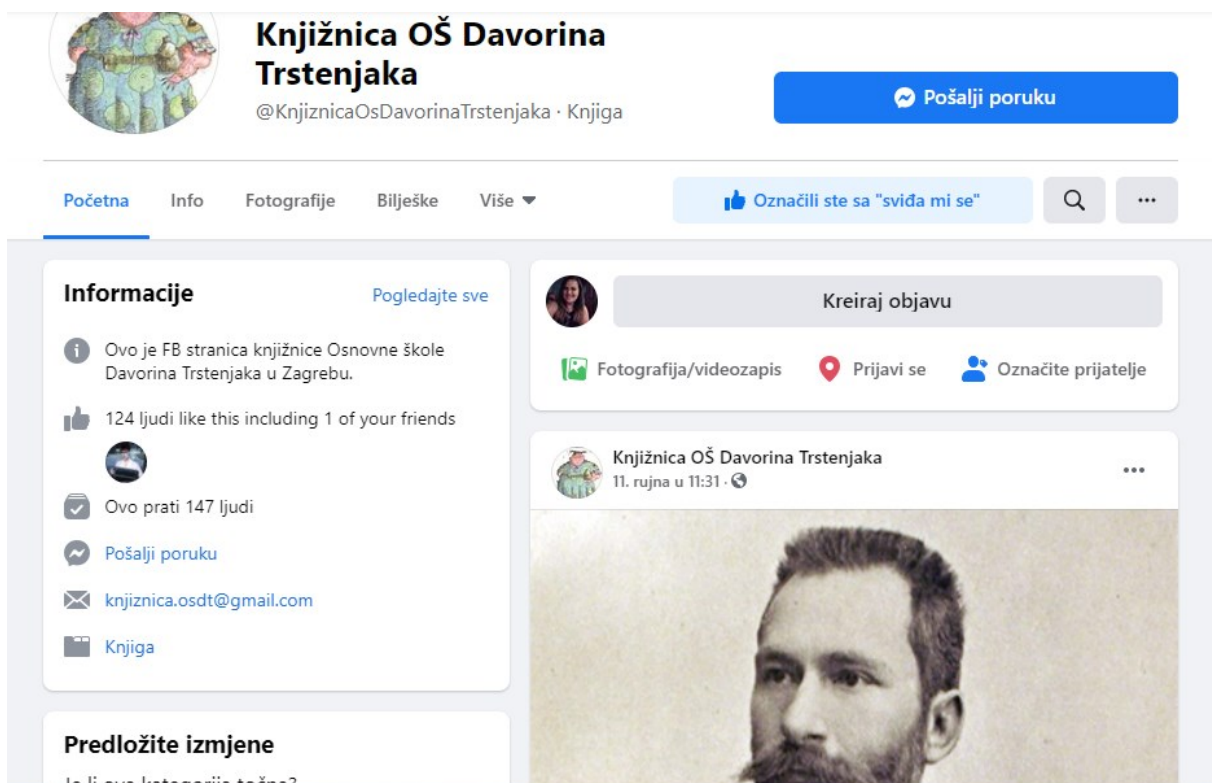

Slika 3. Facebook stranica knjižnice Elektrotehničke i prometne škole Osijek

¹⁸ Usp. Facebook. Knjižnica Elektrotehničke i prometne škole Osijek. URL: <https://www.facebook.com/knjiznica.elpros.osijek> (2020-09-12)

3.3. Knjižnica Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu

Knjižnica Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu otvorila je Facebook stranicu 5. lipnja 2012. godine i do sada sakupila skromne 124 oznake „sviđa mi se“ i sveukupno 147 pratitelja. Objave na stranici i nisu previše učestale, tek jednom mjesečno, a reakcija na objave u obliku oznake „sviđa mi se“ ima u prosjeku 3 po objavi. Objave se odnose na poneka događanja u školi te se pronade i pokoja fotografija učenika na nekim izletima, aktivnostima, književnim susretima i slično. Od osnovnih informacija stranica sadrži samo adresu elektroničke pošte knjižnice.¹⁹

Slika 4. Facebook stranica knjižnice OŠ Davorina Trstenjaka Zagreb

¹⁹ Usp. Facebook. Knjižnica OŠ Davorina Trstenjaka. URL: <https://www.facebook.com/KnjiznicaOsDavorinaTrstenjaka> (2020-09-12)

3.4. Knjižnica Poljoprivredne škole u Zagrebu

Za razliku od dosadašnjih analiziranih Facebook stranica pojedinih knjižnica, profil knjižnice Poljoprivredne škole u Zagrebu izrađen je u obliku profila privatne osobe, a ne kao stranica neke udruge, organizacije ili zajednice. Tu se naišlo na prepreku u analiziranju sadržaja jer nije moguće vidjeti sav objavljeni sadržaj dok administrator profila ne prihvati zahtjev za prijateljstvo. Profil sveukupno ima samo 12 prijatelja, a posljednja vidljiva objava objavljena je 17. siječnja 2013. godine. Od osnovnih informacija vidljiva je samo adresa na kojoj se ustanova nalazi.²⁰

Slika 5. Facebook stranica knjižnice Poljoprivredne škole Zagreb

3.5. Knjižnica Strojarske škole u Rijeci

Facebook stranica knjižnice Strojarske škole Rijeka kreirana je 25. listopada 2011. godine. Na stranici nisu pretjerano ažurirane i uređene osnovne informacije tako da stranica sadrži samo broj telefona te adresu web stranice škole, dakle adresa, radno vrijeme i podaci o

²⁰ Usp. Facebook. Knjižnica Poljoprivredne Škole Zagreb. URL: <https://www.facebook.com/knjižnica.poljoprivredneskolezagreb> (2020-09-12)

djelatnicima nisu poznati. Bez obzira što stranica ima samo 142 oznake „sviđa mi se“ te ukupno 174 osobe koje prate stranicu, administrator vrlo uredno i redovito dijeli razne objave na vremenskoj crti stranice. Učestalost objavljivanja je u prosjeku sedam objava mjesečno. Objavljuju se razne informacije o nastavi, školskim aktivnostima, izvannastavnim aktivnostima, aktualnosti vezane za profesore i učenike, novosti iz svijeta knjižničarstva i tehnologije i slično.²¹

Slika 6. Facebook stranica knjižnice Strojarske škole Rijeka

3.6. Knjižnica Osnovne škole Spinut u Splitu

Facebook stranica knjižnice Osnovne škole Spinut iz Splita također je izrađena u obliku profila privatne osobe. Administratori ne dijele puno informacija pa je tako poznat samo podatak o adresi knjižnice i adresi web stranice knjižnice, dok informacije o datum izrade profila, radnom vremenu knjižnice, podacima o knjižničnom fondu te opis i svrha izrade profila nije moguće pronaći. Bez obzira na to, trude se minimalno jednom mjesečno objaviti poneku poveznicu, događaj, fotografiju svojih učenika na izletima ili školskim aktivnostima ili objavu nekih aktualnosti u svijetu knjige pa se može reći da su ažurni u tom

²¹ Usp. Facebook. Knjižnica Strojarske škole Rijeka. URL: <https://www.facebook.com/strojarska> (2020-09-12)

pogledu. Iako profil ima 328 prijatelja, oznaka „svidi mi se“ ne može se baš često vidjeti na objavama knjižnice.²²

Slika 7. Facebook stranica knjižnice OŠ Spinut Split

3.7. Knjižnica Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku u Splitu

Stranica knjižnice Tehničke škole Split kreirana je 14. veljače 2013. godine i do sada je prikupila 122 oznake „svidi mi se“ i 125 osoba koje prate stranicu. Stranica je uredno popunjena s potrebnim podacima, na primjer sadrži adresu knjižnice, ime i prezime djelatnika, e-mail adresu i poveznicu na web stranicu knjižnice. Prema sadržaju objava vidljivo je da nisu namijenjene samo polaznicima srednje škole, nego široj zainteresiranoj javnosti. Unatoč tome, objave uspiju prikupiti u prosjeku 2 oznake „svidi mi se“, a objava komentara korisnika nema što pokazuje vrlo slabu interaktivnost knjižnice i korisnika.²³

²² Usp. Facebook. Knjižnica OŠ Spinut. URL: <https://www.facebook.com/knjiznicaos.spinut> (2020-09-12)

²³ Usp. Facebook. Knjižnica Tehničke škole Split. URL: <https://www.facebook.com/knjiznicatehnickeskole.split> (2020-09-12)

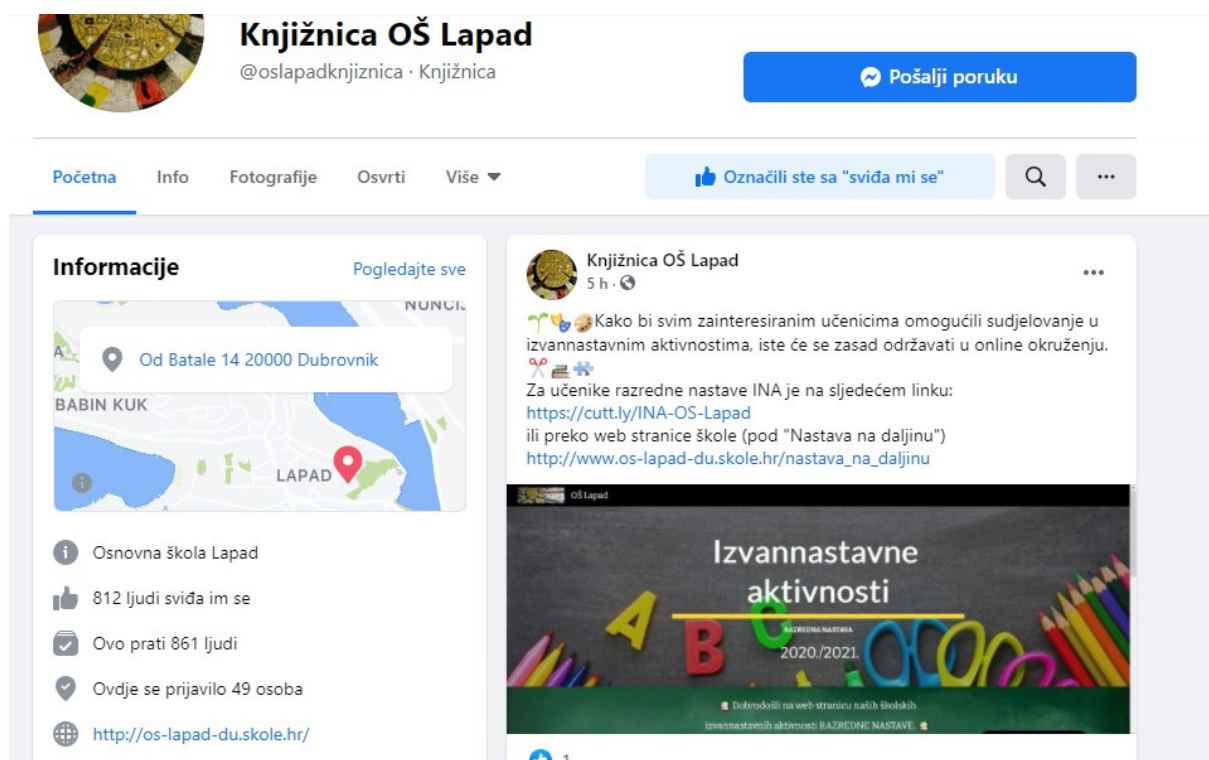

Slika 8. Facebook stranica knjižnice Tehničke škole Split

3.8. Knjižnica Osnovne škole Lapad u Dubrovniku

Knjižnica Osnovne škole Lapad kreirala je Facebook stranicu 29. listopada 2012. godine. Stranica ima 812 oznaka „sviđa mi se“ te 863 osobe koje prate sadržaj stranice. Stranica u potpunosti može poslužiti kao primjer drugim stranicama. Sadrži sve osnovne informacije kao što su radno vrijeme, podaci o djelatnicima knjižnice, adresu knjižnice te prikaz lokacije na karti, kontakt telefon, poveznicu na web stranicu srednje škole. Od svih analiziranih stranica, stranica knjižnice Osnovne škole Lapad je daleko najaktivnija. Dokaz je taj što se može primijetiti da administratori stranice sadržaj objavljuju minimalno jednom u danu za vrijeme trajanja školske godine dok na praznicima objavljuju manje učestalo, ali, za razliku od nekih knjižnica, ipak objavljuju sadržaj. Na primjer, u mjesecu lipnju imaju 18 objava razne tematike; fotografije učenika 8. razreda koji završavaju osnovnoškolsko obrazovanje, fotografije svih događanja na kojima su sudjelovali polaznici Osnovne škole Lapad, informacije o radionicama koje su organizirane u knjižnici i školi i drugo. Popularnost i popraćenost objava potvrđuju i oznake „sviđa mi se“ kojih u prosjeku ima 20-ak. Osim tih

oznaka javljaju se još i komentari osoba koje prate stranicu pa je tako primjetna i komunikacija te interaktivnost na stranici.²⁴

Slika 9. Facebook stranica knjižnice OŠ Lapad Dubrovnik

3.9. Knjižnica Gimnazije Dubrovnik

Stranica knjižnice Gimnazije Dubrovnik kreirana je 23. kolovoza 2013. godine, a od osnovnih informacija stranica sadrži adresu i prikaz lokacije na karti, ispod se nalazi kratak opis uloge i zadaće knjižnice, povijesni pregled koji polazi od osamostaljenja Gimnazije, prijašnjih knjižničarki, izmjene u programima za knjižnično poslovanje i ostalo, sadrži telefonski broj, adresu elektroničke pošte i adresu web stranice knjižnice. Stranicu prati 805 ljudi, a 798 ljudi označilo je stranicu oznakom „svidi mi se“. Stranica ove knjižnice svakako se može uvrstiti u skupinu sa stranicama koje redovito objavljuju razne sadržaje. Neki od njih su događaji koje organizira ova, ali i druge knjižnice, zanimljivi citati poznatih književnika te šale i pošalice vezane uz knjige i čitanje, dijele i objave drugih knjižnica za koje se smatra da mogu učenicima pomoći u svakodnevnom ispunjavanju školskih obveza, dijele i događaje

²⁴Usp. Facebook. Knjižnica OŠ Lapad. URL: <https://www.facebook.com/oslapadknjiznica> (2020-09-12)

drugih kulturnih ustanova koji pripremaju programe za učenike u sastavu izvannastavnih aktivnosti i dr.²⁵

Slika 10. Facebook stranica knjižnice Gimnazije Dubrovnik

²⁵ Usp. Facebook. Gimnazija Dubrovnik knjižnica. URL: <https://www.facebook.com/Gimnazija-Dubrovnik-knji%C5%BEnica-396462920476366> (2020-09-12)

4. Zaključak

Slučajnim odabirom knjižnica iz većih gradova u Hrvatskoj u radu su proučene i analizirane Facebook stranice knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana u Osijeku, Elektrotehničke i prometne škole u Osijeku, Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu, Poljoprivredne škole u Zagrebu, Strojarske škole u Rijeci, Osnovne škole Spinut u Splitu, Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku u Splitu, Osnovne škole Lapad u Dubrovniku i Gimnazije Dubrovnik. Analizom profila i stranica navedenih knjižnica došlo se do spoznaje da one knjižnice s velikim brojem objava različitog sadržaja, konkretnije knjižnice koje objavljuju minimalno jednom tjedno, svakako prikupljaju više pratitelja u odnosu na knjižnice koje sadržaj objavljuju jednom mjesečno. Tako je vidljivo da je od analiziranih stranica knjižnica daleko najaktivnija knjižnica Osnovne škole Lapad u Dubrovniku koja objavljuje i nekoliko objava tjedno, a stranicu prati 863 osobe. Također je vidljiva interaktivnost između knjižnice i pratitelja stranice kroz prosječnih 20-ak oznaka „sviđa mi se“ po objavi te nekoliko komentara koji su vidljivi samo na toj stranici od svih analiziranih. Odmah po aktivnosti i broju objava slijedi knjižnica Osnovne škole Frana Krste Frankopana u Osijeku. Objavljuju minimalno dva puta tjedno, a prati ih 836 korisnika koji također aktivno označavaju objave oznakom „sviđa mi se“, ali u odnosu na prethodno navedenu knjižnicu, komentara na objave nema. Treća po aktivnosti i pratiteljima nalazi se knjižnica Gimnazije Dubrovnik koju prati 805 korisnika, a administratori sadržaj objavljuju minimalno jednom tjedno. U tom nizu nalazi se još i knjižnica Elektrotehničke i prometne škole Osijek koja je, zahvaljujući objavama koje se ažuriraju minimalno jednom tjedno, prikupila 728 pratitelja.

Uočeno je da dvije knjižnice posjeduju otvoren Facebook profil koji je namijenjen prvenstveno privatnim osobama, a ne ustanovama i organizacijama. Takav profil ima knjižnica Poljoprivredne škole Zagreb koja ima vrlo mali broj prijatelja (tek 12), a razlog tome može biti taj da administrator nema više pristup profilu jer je za razliku od pristupa stranici potrebno korisničko ime i lozinka pa nije u mogućnosti prihvatiti zahtjeve za prijateljstvo koje korisnici šalju. Druga knjižnica s otvorenim profilom, a ne stranicom, knjižnica je Osnovne škole Spinut u Splitu. Za razliku od prethodnog profila, ova knjižnica prikupila je 328 prijatelja, ali učestalost objava svedena je na jednu objavu mjesečno.

Knjižnice koje imaju najmanji broj objava pa sukladno tome i mali broj pratitelja su knjižnica Osnovne škole Davorina Trstenjaka u Zagrebu, Strojarske škole u Rijeci i Tehničke škole za strojarstvo i mehatroniku u Splitu. Stranice navedenih knjižnica imaju između 125 i

174 pratitelja, objave ažuriraju u prosjeku jednom mjesečno, informacije o knjižnici su nepotpune pa su tako navedeni samo e-mail, adresa knjižnice i telefon. Neke od pretpostavki zašto je tome tako su nedovoljna informiranost i informatička (ne)pismenost djelatnika knjižnice ukoliko se radi o djelatnicima starije dobne skupine, općenita nezainteresiranost djelatnika knjižnica za pridruženjem društvenoj mreži ili mali broj potencijalnih pratitelja stranice jer se radi o knjižnici osnovne škole koju pohađaju djeca u dobi od 7 do 14 godina, a u Uvjetima korištenja Facebooka stoji da osobama mlađim od 13 godina nije dopušteno koristiti tu društvenu mrežu.²⁶ Vrlo je važno da se školske knjižnice približe učenicima jer im tako mogu uvelike olakšati ispunjavanje obveza, a u današnje vrijeme najbolji i najlakši način za to je putem društvene mreže kroz razne sadržaje koje bi trebale objavljivati. Razumljivo je da zbog životne dobi djelatnika knjižnice takav način nije uvijek izvediv pa bi se u takvim slučajevima stariji djelatnici mogli educirati o društvenim mrežama kroz radionice kako bi njihova knjižnica bila aktivnija u digitalnom dobu. Ukoliko to nije moguće, administraciju stranice moguće je povjeriti mlađoj i stručnoj osobi, možda i volonteru, koja je voljna na dnevnoj bazi ažurirati informacije kako bi učenici bili upućeni u sve važne promjene i novosti u knjižnici.

²⁶ Usp. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/legal/terms/update> (2019-06-20)

Literatura

1. Crnogorac, Vesna. Uloga društvenih mreža u poticanju slobode informacija u školskim knjižnicama. // Slobodan pristup informacijama: 12. okrugli stol: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2013. Str. 84-89.
2. Facebook. Gimnazija Dubrovnik knjižnica. URL: <https://www.facebook.com/Gimnazija-Dubrovnik-knji%C5%BEnica-396462920476366> (2020-09-12)
3. Facebook. Hrvatske knjižnice na Facebooku. URL: <https://www.facebook.com/Hrvatske-knjiznice-na-Facebooku-177794144692> (2020-09-12)
4. Facebook. Knjižnica Elektrotehničke i prometne škole Osijek. URL: <https://www.facebook.com/knjiznica.elpros.osijek> (2020-09-12)
5. Facebook. Knjižnica OŠ Davorina Trstenjaka. URL: <https://www.facebook.com/KnjiznicaOsDavorinaTrstenjaka> (2020-09-12)
6. Facebook. Knjižnica OŠ Frana Krste Frankopana. URL: <https://www.facebook.com/Knjižnica-OŠ-Frana-Krste-Frankopana-Osijek-179808836575/> (2019-06-03)
7. Facebook. Knjižnica OŠ Lapad. URL: <https://www.facebook.com/oslapadknjiznica> (2020-09-12)
8. Facebook. Knjižnica OŠ Spinut. URL: <https://www.facebook.com/knjiznicaos.spinut> (2020-09-12)
9. Facebook. Knjižnica Poljoprivredne škole Zagreb. URL: <https://www.facebook.com/knjiznica.poljoprivredneskolezagreb> (2020-09-12)
10. Facebook. Knjižnica Strojarske škole Rijeka. URL: <https://www.facebook.com/strojarska> (2020-09-12)
11. Facebook. Knjižnica Tehničke škole Split. URL: <https://www.facebook.com/knjiznicatehnickeskole.split> (2020-09-12)
12. Facebook. URL: <https://www.facebook.com/legal/terms/update> (2019-06-20)
13. Galic, Sanja. Suvremeno školsko knjižničarstvo. // Život i škola 58, 28(2012), str. 207-218. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/140279> (2016-02-20)

14. Hebrang Grgić, Ivana. „Facebook knjižničar“: umijeće komuniciranja na društvenim mrežama. // Slobodan pristup informacijama: 12. okrugli stol: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2013. Str. 33-46.
15. Hebrang Grgić, Ivana. Croatian school libraries on Facebook: meeting the needs of young library users. // New Library World 6, 9/10(2013), str. 416-427. URL: <http://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/NLW-01-2013-0010> (2016-03-15)
16. Hebrang Grgić, Ivana. Knjižnice i knjižničari na Facebooku: kako iskoristiti prednosti i izbjeći zamke? // Svezak: časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja 15, (2013), str. 8-11.
17. Hebrang Grgić, Ivana; Mučnjak, Dorja. Social networking phenomenon and its use in libraries = Fenomen društvenih mreža i njegova primjena u knjižnicama. // Croatian Journal of Education 1, 17(2015), str. 217-241.
18. Kovačević, Dinka; Lasić-Lazić, Jadranka; Lovrinčević, Jasmina. Školska knjižnica: korak dalje. Zagreb: Filozofski fakultet; Altagama, 2004.
19. Kušić, Siniša. Online društvene mreže i društveno umrežavanje. // Život i škola 56, 24(2010), str. 103–125.
20. Miškić, Lucija. Biti ili ne biti na društvenim mrežama – to je pitanje! // Svezak: časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja 15(2013), str. 12-13.
21. Pažur Vojvodić, Ivana. Hrvatske knjižnice na društvenoj mreži Facebook. // 13. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske strukture / uredile Mirna Willer i Sanjica Faletar Tanacković. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2010. Str. 260-277.
22. Standard za školske knjižnice. // Narodne novine 34 (2000). URL: https://narodne-novine.mn.hr/clanci/sluzbeni/2000_03_34_698.html (2020-09-21)
23. Stanojević, Marija. Marketing na društvenim mrežama. // Mediana 5, 10(2011), str. 165-179. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/115717> (2016-03-15)
24. Šalamon-Cindori, Breza. Trebaju li knjižnicama društvene mreže: iskustvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. // Kemija u industriji 60, 11(2011), str. 562-563. URL: <https://hrcak.srce.hr/file/108900> (2016-03-15)
25. ThoughtCo. URL: <https://www.thoughtco.com/who-invented-facebook-1991791> (2019-05-16)